GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 77.

We Srzodę Dnia 28. Września 1796.

ROZPORZĄDZENIE

Cesarsko Krolewski Gallicyi Zachodniey appellacyyny trybunał, wszystkich, ktorzy w drodze sądowey prawa swego dochodzić maią ninieyszemi uwiadomia.

Uważano iest, że od wielu stron pisma do ninieyszego Cefs: Krol: Appellacyynego Trybunału podawane bywaią, w ktorych supplikuiący, mieysca mieszkania swego niewyrażaią, czym dzieie się, iż wiedzieć niemożna dokąd rezolucye wypadłe odesłać, albo komuby ie doręczyć należało tym sposobem zbiera się mnogość rezolucyy do expedyowania niepodobnych, i administracya sprawiedliwości przeciąga się; żeby więc temu nieporządkowi zabieżeć, wszystkim komu na tym zależeć może, rozkazuie się: — ażeby każda strona, ktora w drodze sądowey czyli u tego Cefs: Krol: Appellacyi Trybunału, czyli u maiących się ustanowić sądow szlacheckich żądać czego miałaby, w prożbie swoiey nietylko imię i przezwisko, ale też charakter osoby swoiey, i mieysce przebywania, nieinniey cyrkuł wyraziła, ci zaś, ktorzy w miastach, albo większych miasteczkach, i wsiach, mieszkaią, nawet ulicę i domu liczbę w ktorym przemieszkiwaią tym pewniey wypisywali, gdyż inaczey ieżeli takowa niedostateczna prożba od samey strony podanaby była, żadney rezolucyi nieotrzymałaby. — Jeżeliby zaś adwokaci wspomniony błąd popełnili, za opuszczenie wyż wyrażonych rekwizytow prożby, ukaranemi zostaliby. Dań w Krakowie dnia 31. sierpnia 1796.

Z rady Cefsarsko Krolewskiego Appellacyi Trybunału Gallicyi zachodniey.

Gottfrid Hierz, Sekretarz.

INTYMATUM.

Przez Cefsarsko Krolewski w Gallicyi Zachodniey Appellacyyny Trybunał, wszystkim komu na tym należy, czyni się wiadomo.

Do prozekwowania Appellacyi, stosownie do Naywyższego Nadwornego dekretu pod dniem 29 kwietnia r. t. przez intymatum od tego Cefs: Krol: appellacyynego trybunału 18 maia r. t. wydane, termin podawania Gravaminow u pierwszych instancyy aż do dnia 1go września r. t. zamierzony był, gdy zaś stać się mogło, iż niedowszystkich wiadomości wcześnie owe intymatum Cef; Krol: tego appellacyynego trybunału

Duda

doszło. Przeto Jego Ces: Krol: i Apostolska Mość na uczynioną sobie ztąd pod 18 lipca naynaypokornieyszą propozycyą według naywyższego swego dekretu Nadwornego pod dniem 29 lipca r. t. nayłaskawiey pozwolić raczył, aby wspomniony do prozekwowania appellacyi termin w intymacie 18. maia r. t. datowanym, zamierzony, do ostatniego grudnia r. t. przeciągnięty został. Dlaczego o tey nastąpioney terminu przerzeczonego, aż do wspomnionego dnia ostatniego grudnia proroganieyszemi, wszystkim, komu natym zależy do wiadomości udziela się. Dań w Krakowie dnia 8go. Sierpnia r p. 1796.

Z Rady Ces: Krol: appellacyynego trybunału Gallicyi zachodniey.

Franciszek Chrastiański, Sekretarz.

Z Wiednia d. 21 Wrześnía.

Przy Włoskiey armii pod kommendą feldmarszałka hrabiego Wurmsera, nieząszła dotąd od ostatniego rapportu żadna odmiana. Ale zato donosi zostawiony z osobnem korpusem w Tyrolu feldmarszałek-leitnant Davidovich z swego obozu przy Neumarkt pod d. 14 t. m. iż d. 9 kazał jenerałowi Loudon attakować nieprzyiacielskie stanowisko przy Deutsch-Metz, iże ten odpędził nieprzyiac ela od rozbitego mostu przy S. Michale na Etsch, i złączywszy się z posiłkami z obozu Neumarkt, odpartego od S. Michała aż za Lavis. — Na d. 13, został nieprzyiaciel pod Cembra odpartem, i to stanowisko iest od naszych woysk zaięte, przez co będzie nieprzyiacielowi trudniey przystąpić do doliny Fleimser. — Wspomniony Feldmarszałek-leitnant donosi razem, iż z będących w Marszu do Włoskiey armii z granicznych woysk posiłkow, stanęły iuż 4 bataliony Karlstädtskie w przesmyku Pantaffel, a reszta granicznych batalionow w lada dzień się z nim złączy.

Dwudziesty nadzwyczany dodatek do Wiedeńskiey gazety do Nru. 75.

W niedzielę d. 18 Września.

Nadesłane z Friedberga pod d. 12 t. m. dalsze rapporta od Arcy Xcia Karola, opiewaią, iż d. 9 Feldmarszałek-leinant Neu ruszył rowno zedniem z Moguncyi we 3 kolmny z większą częścią swego garnizonu za nieprzyiacielem. Pierwsza szła przez Bibrich na wzgorki do Heimu, druga ku ku Wisbaden, a trzecia przez Erbenheim na wzgórki Bertstadt i Wisbaden. Podpułkownik Williams odebrał rozkaz żeby z swemi tszaykami popłynęł z Igelheimer-Aue, na dół Renu i wypędził nieprzyiaciela z Reingau, co z naywieszą pomyślnością uskutecznione było, gdyż ieszcze tego samego wieczora został nieprzyiaciel z Riedesheim wypartem. — Te trzy kolomny garnizonu Moguncklego, attakowały nieprzyiaciela pod Wisbaden, zabrały kilkanaście niewolnika, i zdobyły iak się ostatnią razą doniosło 16 funtową armatę. Pierwsza kolomna udała się, ku tak nazwanemu Schanzl, druga osiągnąwszy wzgórki Wisbadeńskie, attakowała powtornie nieprzyiacjela, przeparła 'go aż za Schwalbach, i zdobyła 12 funtową armatę. Przy teyj okazyi dystengwowali się: Kapitan Diemar, iako dowodzcza kolomny, kapitan Hundhausen od Köllnera i podpułkownik Pichy od Barko husarow. — Z iedną częścią trzeciey kolomny wysłał F M.L. Neu swego adiutanta kapitana Tietz, ktòry wprowadził woyska na tak nazwane Platte do attaku; Hascy strzelcy byli z swem walecznym kapitanem Keim wprawą do lasu ku lewey flance nieprzyiaciela wysłani; rottmistrz Rakony, od Cesarkich husarow, przypuścił nagły attak na drodze, a Frankońscy grenadyerowie natarli kłosem zwyprostowanemi bagnetami na nieprzyiaciela. Lubo nieprzyiaciel obasadził Platte 4 batalionami piechoty, 1 regimentem iazdy i kilką artyllerystami, tak został zmieszany naszem nagłem natarczem, iż postradawszy kilku niewolnika i porzuciwszy 1 prochowy woz, spieszno się cofnął, i wziął swoie stanowisko na wzgorkach Kemmel, ktòre rowno d. 10 za zbliżeniem się

maiora Jonson, opuścił i udał się ku Nassau. — W Flörsheim zostawił nieprzyiaciel 17 bombowych skrzynek 65 strzelby rożnego kalibru i 3000 kul i granatow.

Dnia 10 przeniosł Arcy Xże Jmć swoią głowną kwaterę do Wündecken, a d. 12 do Friedberg — F. M L. Hocz poszedł z iednem oddziałem woyska od Usingen ku Weilburg, a F. M. L. Kray od Munzberg ku Wetzlar, gdzie się ieszcze cześć tylney straży nieprzyiacielskiey znayduie. — Zeszedłszy się do kupy kilka podiazdow z rożnych regimentow letkich woysk, wyrwały ieszcze d. 11 pod kommendą pułkownika Gottesheim, podpułkownika Devall i Maiora Revay miasto Giesen nieprzyiacielowi, i weszły zaraz do miasta; dla utrzymania się przy tym mieście posłano im natychmiast posiłki od armii. — Pułkownik Devall, chwali zręczność maiora Revay, rotmistrza hrabiego Hardeck od ułanow i kapitana Földanik od 2go Werasdyńskiego batalionu.

O doniesionym niedawno cofaniu się nieprzyiacielskiego jenerała Moreau przez hrabiego Nauendorf, przyszło iuż także i od feldzeigmeistra Latour potwierdzenie. Gdy F. M. L. Fröhlich odebrał zlecenie, żeby między d. 11 i 12 t. m. postąpił z częścią swego korpusu ku rzece Lech, rozkazał feldzeigmeister Latour, d. 11 attakować wszystkim swoim forpocztom wzdłuż całey linii od Donaiu, aż ku Freysingen nieprzyiaciela i odeprzyć go, aby mu przez ten attak przeszkodził, do wysłania przeciwko nadciągaiącym woyskom F. M. L. Fröhlich swoich woysk. — Lecz kiedy forpoczty Latoura d. 11 rano daley postąpiły, zastały iuż Mosburg i Freysingen opuszczone, i tey samey nocy zaczął się nieprzyiaciel cofać. Poszły zaraz za nim; i lubo nieprzyiaciel wszystkie mosty na Iser pozrzucał, były iednak tak spieszno postawione, iż można było nieprzyiaciela doścignąć. W tey okazyi zabraliśmy i pułkownika, i kapitana, i wiele innego niewolnika. — Feldzeigmeister Latour, przeszedł także d. 11 z iedną częścią swego korpusu pod Mosburg za Iser, i maszerowar d. 12 aż do Pfaffenhoven, gdzie iednak dla złey drogi i dziewięciogodzinnego marszu, dopiero d. 13 rano stanął. Druga część korpusu, ktora stała przy München przeszła także d. 12 przez Iser i poszła ku Dachau. — Dnia 13 zebrał feldzeigmeister Latour całe korpus przy Pfaffenhoven, i ztamtąd chce daley nieprzyiaciela ścigać; iego forpoczty poszły ieszcze tego samego dnia aż do rzeki Paar i ku Neuburg. — Gdy podług wszystkich doniesień cofnąłsię Moreau ku Neubusg, dla przeyścia tam za Donay; zaczym ieszcze dnia dwunastego przeszedł także hrabia Nauendorf pod Neustadt za Donay, a feldzeigmeister Latour umyślił d. 14 przeyść z całem swoim korpusem za tę rzekę, dla działania wspolnie z powyższem jenerałem do napastowania ustawicznie i tamowania cofania się nieprzyiacielowi.

Z Londynu d. 6. Września.

Oznaymiono iuż krolewską odezwą, aby się parlament dla ułatwienia rożnych nagłych i ważnych interressow na d. 27 września zgromadził. — Rząd udecydował podwoić lądową millicyą. Na brzegach południowych czynią naywiększe przygotowania dla postawienia kraiu w stanie obrony. We wszystkich częściach krolestwa formuią kompanie, żeby na pierwsze zawołanie były pogotowiu do ruszenia, gdyby nieprzyiaciel odważył się chcieć aktualnie dopełnić swego przedsiewzięcia do wylądowania tu. Wszystkie nasze siły lądowe wynoszą teraz 152,000, a pomnożenie millicyi wyniesie do 18,000. — Podług ostatnich wiadomości z zachodnich Indyy, zagarnęła żołciowa gorączka wiele woyska Angielskiego w St. Domingo. Niemal wszyscy officyerowie padli ofiarą tey epidemiczney choroby, i nayznacznieysze mieysca, ktore Anglicy trzymali, musiały bydź dla niezdrowego i zaraźliwego tamtych stron powietrza, opuszczone. Kap S. Mikołaia i Port au Prince, są ieszcze prawda w naszych ręku, ale dla wyżey wzmian.

kowanych przyczyn, niemożna ich będzie utrzymac, i nadzieia podbicia tey wyspy pod Angielskie panowanie, iuż całkiem zniknęła. — Ostatnia dworska sobotnia gazeta donosi, iz P. Pagel syn hrabiego Ux bridge, został od Krola sekretarzem legacyi u dworu Madryckiego, P. Garlicke sekretarzem legacyi u dworu Berlińskiego mianowany. Pierwszy zawiezie reprezentacye i deklaracye, ktore nasz gabinet za potrzebne uznaie w teraźnieyszych okolicznościach dworowi Madryckiemu przełożyć. To iest aż nadto prawda, iż zawarty zaczepny i odporny traktat między Hiszpanią i Francyą, nietylko że iest szczegolniey przeciwko Anglii wymierzony, ale ma nadto zamykać w sobie sekretne artykuły, ktorę będą zawsze iabłkiem niezgody. Już i w tym niema wątpliwości iż z strony Hiszpanii, była podana w przeszłym miesiącu nota z użaleniem się lordowi Grenvill, ale nie manifest iak w ten czas słychać było, na ktora nasz rząd bardzo łagodnie odpowiedział. Co z tego nastąpi, czas dopiero okaze. — Krolewska familia zabawi ieszcze do d. 19 t. m. w Weymut. Ostatniey śrzody pływała na woiennym okręcie St. Fiorenze po morzu spacerem. O podal na morzu pokazał się wielki nieprzyiacielski okręt, za ktorym natychmiast iedna fregata pobiegła.

Gdy iuż pomin o wszelkiey przeszkody rzeczypospolitey Francuzkiey, został nakoniec traktat Anglii z Ameryką podpisany, ostygia teraz cokolwiek przyiazń Francyi dla Ameryki, i powiadaią iż rozkaz dyrektoryatu aby wszystkie neutralne okręty, ktore do Angielskich portow płyną, były łapane, szczegolniey przeciwko Ameryce iest wymierzony. Wkrótce udadzą się dway kommisarze Angielscy do Ameryki, dla uregulowania tak pretensyy poddanych Angielskich do Amerykanow, iako też Amerykanow do Anglikow. Przybyli tutay od Ameryki w tym samym celu kommisarze, oznaymili iż iuż na d. 10 października rozpoczną swoie sessye.

W Hawannah maią Hiszpanie 18 woiennych okrętow, a teraz przywieźli tam ieszcze wielką liczbę lądowego woyska Jednem słowem Hiszpanie zmocnili bardzo swe siły woienne w zachodnich indyach. — Przez packebot Walsingham, ktory z Lizbony we 14 dniach do Falmut przybył, odebraliśmy wiadomość, iż dwor Portugalski przystał na żądanie Francuzow wypłacenia im 25 millionow *Crusaden*; ale propozycyi zamknięcia swych portow Anglikom nieprzyiął, Uzbroiania ciągną się w Portugalii daley; i iuż wielkie summy wysłano zagranicę na zakupienie broni i ammunicyi. Robią także w Lizbonie transportowe okręty, ktore maią znaczną liczbę woiennych potrzeb do Portugalskich posiadłości w wschodnich Indyach zawieść. Nowy Portugalski ambassador margrabia de Pombal spodziewany tu wkrotce. — Nasz woienny okręt Alfret o 64 armatach, przyprowadził podług dworskiey gazety, Francuzką fregatę la Renomée o 44 armatach i 320 ludzi do Jamayki. — Dzisieysza dworska gazeta mieści w sobie rozporządzenie Królewskie, ktorem iest pozwolone aż do 25 grudnia wywoz wszystkich Angielskich, i zagranicznych towarow, rękodzieł, płodow &c. z portow Angielskich do Hollandyi, do Austryackich Niderlandow i Włoch; ten wywoz niepodpada żadney kontrabancie, tylko potrzeba żeby był na okrętach tych kraiow, ktore żyią z Anglią w przyiaźni uskuteczniony. Drugiem rozporządzeniem iest pozwolone także do 25 grudnia wypłacanie i wydawanie wexlow na osoby Hollenderskich prowincyy, Austryackich Niderlandow, Włoch lub iakiegokolwiek bądź kraiu, wszystkim Angielskim poddanym. Wielość towarow, ktore Indyyska kompania posiada, była powodem do udzielenia powyższego wywozu. — Papiery spadły dziś do 53¾ procentow, a to z przyczyny szerzącey się coraz bardziey pogłoski o woynie z Hiszpania, i po bezskutecznym powrocie Pana Hammond.

DODATEK DO N^{ru} 77.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 28. Września 1796.

Z Lwowa d. 10. Wrzesnia.

Gubernium tuteysze wydało w tych dniach następuiący uniwersał „na zwołanie stanow dla spiesznego obmyślenia obrony i potrzeb kraiu.

Jaśnie Oświeceni, Jaśnie Wielmożni, Wielmożni Mości Panowie i Bracia.

Zaufanie, z którym nayiaśnieyszy Pan w liście swoim własną ręką pisanym do przywiązania wiernych zawsze Wazalow, i obywatelow Królestw, Gallicyi i Lodomeryi odwołuie się, tak iest wielkie, że o nim JOO. JWW. WM. PP. mam honor z ukontentowaniem donieść. Ogromne woyska nie są, ani były kiedy, tylko oznakami wielkich Państw, miłość zaś i przywiązanie narodow, są iak wiadomo, iedyną wielkością, mocą i twierdzą, panuiącego. Temi nayiśnieyszy nasz Monarcha prawidłami kieruiąc się, spodziewa się z pewnością: obronę swoich kraiow w własny każdey społeczności znaleść sile. Sposoby tego wielkiego celu, znayduią się na łonie tego narodu; którego ia dzisiay mam szczęście bydź współ-obywatelem, i którego waleczność oyczystym zawsze uznana była przymiotem. Obszernieysze ułatwienie tych zamiarow w dzisieyszych okolicznościach za potrzebne uznanych, będę miał honor JOO. JWW. WW. WM. PP. osobiście przełożyć, i na ten koniec wszystkich JOO. JWW. Xiążąt, Urzędnikow i Dygnitarzow Koronych, Arcy Biskupow, hrabiow, Biskupow, Baronow, przełożonych katedralnych, Kapituł; i Duchownych zgromadzeń, wszelkich stanu rycerskiego: całey Szlachty, dziedzicow; i Possessorow dobr, tudzież innych społeczności ciało stanow, tych krolestw składaiących, zapraszam; abyście na dzień 3ci mca października, roku teraźnieyszego, tu w Lwowie stanąć, i radą swoią wspołnemu dobru pomagać zaczeli.

W ich świetle, cnocie, i gorliwości nayiaśnieyszy Monarcha nasz znaydzie skutek swoich żądań: oyczyzna śrzodki nay. pomyślnieysze do iey obrony potrzebne, ia zaś sam sposoby okazania moiey chęci, iaką chowam w mym sercu, ku pomnożeniu dobra tego kraiu, którego maiąc szczęście bydź rządcą i prezyduiącym stanow, mam razem chlubny zaszczyt zostawania wspoł-obywatelem. Działoło się w Lwowie dnia 30 sierpnia 1796.

Jan Hr: Gaisruk Gubernator.

Z Londynu d. 9. Września.

Jeszcze zawsze zostaiemy tu między trwogą i nadzieią, iaki wreszcie koniec teraźnieysza woyna Francuzka weźmie. Naybardziey się obawiamy, żeby z Hiszpanią do woyny nieprzyszło; ale żeby iuż miało bydź na Hiszpańskie okręty w naszych portach embargo włożone, to ieszcze niepewna. Rząd nasz miał przecię na tę świętą myśl wpaść, iż chce prosto do Paryża pełnomocnika swego wysłać, aby w pierwszem źrzodle, z dyrektoryatem negocyacye pokoiu otworzyć. Ta ostatnia wieść była powodem, iż papiery, kto-

re do 54 procentow, iuż były spadły, do 58 poszły znowu wgorę. Krol ma na końcu tego miesiąca otworzyć parlament; więc usłyszemy co iest tu prawdy. — Trwoga względem wylądowania Francuzow na Angielskie brzegi, iest codzień powszechnieysza. — Nawet i w Irlandyi poczynił rząd naydogodnieysze rozporządzenia, dla postawienia kraiu w stanie obrony, i użył tey przezorności, iż każdy emigrand Francuzki musi zapisać swe imię publicznie w księgę ażeby można wiedzieć, iak długo tu siedzi i czym się bawi. Nawet i w Anglii iak się domyślamy będzie ieszcze bardziey bill cudzoziemcow zaostrzony, chociaż iuż i tak narobił dosyć nieukontentowania; ale że maiąc szczególniey cudzoziemcow o republikanizm w podeyrzeniu, to może oprocz Francuzow i na inne narody rozciągniony będzie.

Ministeryalna gazeta *the Thimes*, ktora zawsze o związku naszych interesow z Hiszpanią, od będącey osoby przy ambassadzie Hiszpańskiey przy naszym dworze wczesnieysze wiadomości miewa, przytacza dzisiay z tego samego źrzodła: "Ostatniego wtorku odebrał margrabia de las Casas na iego własne żądanie w Bad paszport do opuszczenia tego krolestwa, i stosownie do tego, kazał zaraz swoie rzeczy popakować albo poprzedać. Lecz dla iego zdrowia spodziewaią się że tak prędko ieszcze niewyiedzie. Deklaracya woyny ze strony Hiszpanii, oczekiwana za pierwszą *Corunna* poczta." — Ta sama gazeta donosi dzisiay: "Wczoray rano wyiechał P. Kurviser ztąd do Wiednia, którey wiezie dworowi Wiedeńskiemu ostatnią rezolucyą naszego gabinetu, iż chce przystąpić do proponowania Francyi negocyacyi pokoiu. Inny kuryer Basset pobiegł zdepeszami do lorda Bute do Madrytu, który mu iak słychać wiezie rozkaz żeby opuścił Madryt." — Ostatni rapport dyrektoryatu o niedostatku skarbu Francyi, krytyczne położenie rzeczypospolitey we wnątrz dla roznych fakcyy, nowe zwycięztwa Arcy Xcia Karola i jenerała Wartenslebera, powszechne życzenie pokoiu, a nareszcie i wyczerpanie skarbu Angielskiego w tey nieszczęśliwey woynie, przyczyniły się znacznie do krokow pokoiu, które P. Fox zaraz z początku iako naykrotszy i naypewnieyszy sposób proponował.

Z Włoch d. 1. Września.

Jenerał Buonaparte odiechał d. 28 p. m. do armii. D. 29 udał się kommissarz Salicetti zwielką liczbą Korsykanow do Liworna; miał odebrać od dyrektoryatu zlecenie przedsięwziąść wylądowanie do Korsyki. Tak nazwani patryoci, których liczba do 8000 wynosi, opanowali w Korsyce Orezo i Nicola i ruszyli przeciwko Ajaccio, dla opasania go od lądowey strony. W Lombardyi zniesiono iuż woyskową agencyą. — W Genui przykazał Senat na żądanie Francuzow, żeby się wszyscy znayduiący emigranci w Państwach Genueńskich, w innym dniu oddalili. — Jenerał Carteaux który dotąd zkorpusem rezerwy w Prowancyi stał, wyiechał d. 16 p. m. do głowney kwatery do Parmy; korpus iego ma bydź na zmocnienie Włoskiey armii przeznaczone, i iuż rozpoczęło swoy marsz.

Z Hagi d. 10. Września.

Nadzieia, którą cieszyliśmy się względem pomyślnych skutkow expedycyi admirała Braak, iuż iest w części dopełniona. Onegday bowiem Prezydent oznaymił zgromadzeniu, iż admirał Winter przysłał umyślnego z wiadomością, że statek ieden z Charlstown zawinął do Texel, i doniosł, iż admirał Braak odebrał Anglikom naszą osadę Berbice, i wielkie było podobieństwo, że także Demerary odzyska; oczekuiemy ieszcze z utęsknieniem urzędowego rapportu. — Tenże statek potwierdził odebraną dawniey wiadomość, że miasto Charlestown prawie całkowicie zgorzało.

Na sessyach zgromadzenia nic znacznego w tych dniach nie zaszło. Zatrudniaią się teraz uorganizowaniem narodowey gwardyi. Z przyczyny wielkiey drożyzny żywności, postanowione podzielić między kapitanow okrętowych summę 225,000 zło: Hol: (750,000 zło: Pol:)

Woyska Francuzkie, których jenerał Bournonville do obleżenia Ehrenbreitsteinu

ma użyć, iuż wymaszerowały, wynoszą one 6 do 7,000 ludzi Sam jenerał poiechał także zaniemi.

Zołnierze nasi, którzy w służbie kraiowey 18 lat zostawać będą, nosić maią na znak honoru po lewey stronie piersi na iasno niebieskim suknie wielkości 3 złotowki srebrem wyhaftowaną szablę. Jenerał Jourdan wysłał kuryera do kommendanta oblegaiącego twierdzę Ehrenbreitstein, aże by z iey dobyciem pospieszył się. Oczekuiemy codziennie wiadomości przypuszczonego do niey szturmu. Teraz iuż 200 funtowe bomby do niey rzucaią.

Z Hagi d 13 Września.

Rząd nasz odebrał wiadomość z Bilbao iż w tym mieyscu rownie iak w innych portach Hiszpańskich areszt na okręty Angielskie włożono. Nowina ta niezrobiła wielkiego wrażenia w Amszterdamie bo się iey tam iuż spodziewano; ale tym więcey poruszyła nasze marynarstwo bo wnosić należy iż po zerwaniu pokoiu między Hiszpanią i Anglią potęga nasza na morzu z Francuzką i Hiszpańską złączy się razem. — Smutny obraz, który nad stanem skarbu marynarstwa naszego zgromadzeniu narodowemu wystawiono, sprawił skuteczne wrażenie. Już wczoray administracya prowincyonalna Fryslandyi okazała, że ma trzykroć stotysięcy zło: w gotowiżnie dla wydziału marynarstwa. Na sessyi wczorayszey czytano dwa adressy podziekowania od żydow z Amszterdamu i Hagi za obdarzenie ich wolnością. — Okolnik od kommissyi pięciu przez naczelnika iey Kantelaar do administracyow prowincyalnych wydany, ostrzega, że zgromadzenie narodowe niemyslało nigdy i nieprzystąpiłoby było do roztrząsania wszczegolności kwestyi względem losu żydow, zwłaszcza gdy rzecz tę deklaracya praw człowieka i obywatela roztrzygła, gdyby ciż sami żydzi podaniem w tey mierze własnych memoryałow, niesprawili byli wątpliwości, czyli do uczestnictwa tych praw przypuszczeni bydź maią. — Tym czasem w rzeczonym okolniku zalecono administracyom prowincyalnym, aby żydow, którzy się prezentować będą do praw nowo uchwalonych przypuściły, nim to przez nową konstytucyą nastąpi. Z tąd wnoszą że dopiero konstytucya stan obywatelski żydow rozstrzygnie. — Stoiące tu garnizonem Woyska Francuzkie odebrały rozkaz do marszu; zapewne dla wzmocnienia armii Sambry i Moży. — Zakazano Rabinom żydowskim używania w mieyscach publicznych stroiu ceremonialnego, i zakładanie kuczek przy drodze. — Postrzegaią tu iż wielu żydow, od czasu sprzyiaiącego im dekretu zgromadzenia, ma ią sklepy otwarte w niedzielę zwystawieniem towarow na przedaż, czego dotąd katolicy w ten dzień nieczynili. W Sabat zaś, to iest sobotę utrzymuią sklepy zamknięte. — Z resztą widać w Amszterdamie i po innych mieyscach między ż dami, a żydami, tudzież między żydami i Chrześciany, poruszenia zwłaszcza gdy pierwsi po swoim do tych czas uciemiężeniu zaczynaią głowy podnosić. Po ulicach w Amszterdamie gdzie żydzi mieszkaią chodzą ustawiczne patrolle dla utrzymania spokoyności.

D O N I S I E N I E.

Mocą ktorego powszechnie wiadomo się czyni, iż Czopowe w miasteczku Skale w woiewodztwie Krakowskim leżące, na skarb J. C. K. Mci dnia 12 października r. b. na mieyscu w Skale, licytowane i więcey daiącemu aż do ostatniego paźiernika 1797 w arede puszczone będzie.

Pretium fisci na rok 1 wynosi 1055 zł pol:, życzący sobie tegosz maią więc na dniu wzwyż nadmienionym in loco znaydować, ii dla bezpieczeństwa naywyższego Ærarium, oprocz Kaucyi pieniężney lub fideiussoryczney pretium fisci wynoszącey oraz gotowizną po 10 od sta rachuiąc pro vadio zaopatrzyć się tym bardziey, ile że przy płaceniu ostatniey raty, ktora za każdy kwartał zgory, to iest anticipative zawsze płacić się ma) takowe potrącone będzie.

Punkta kontraktowe iednak niepierwey, iak dopiero po odzyskaniu ratyfikacyi z naywyż zey C. K. Nadworney Kommissyi walor swoy mieć będą.

Uwiadomienie dla Oswieconey i Łaskawey Publiczności.

Przez kilkoletnie mieszkanie w Wiedniu, gdzie się do lekarskiey nauki przykładałem, było zawsze moią chęcią, i nayważnieyszym życzeniem ćwiczyć się w leczeniu tych chorob, ktorym osoby w teraźnieyszych czasach częstokroć zwykły podlegać. Między chorobami tego rodzaiu są długo trwaiące choroby nerwow, a między temi wielka choroba, czyli Epilepsia, ktora naygłownieysza iest chorobą nerwow, potym Spazmy, na ktore dzisiay osobliwie biała płeć tyle cierpi. Jakoż niepotrzeba się poniekąd temu dziwić, bo im więcey się od stanu natury oddalamy, im bardziey się delikatnieyszemi robiemy, im więcey się tuczemy potrawami owemi, ktore są sztucznie korzeniami i miesem zaprawione, nadto tęgich i rożnemi wymyślnemi gorącemi korzeniami przyprawionych napoiow, herbaty i kawy używamy, przytym do fatyguiących umysł nauk przykładamy się, ktore myśl natężaiąc, i gwałtowne wzburzenia w całey machinie ludzkiey sprawuiac na nerwy potężnie działaią; tym więcey powiększamy w sobie zbytnią owe siłe, ktorą zowią iatrzliwością (Irritabilitas aucta) a ktora iest nasieniem, i początkiem prawie tych wszystkich chorob nerwowych. Przemilczam tutay czytanie teraźnieyszych modnych romansow, ktore myśl zbytecznie rozgrzewaią, zawczesne ofiary bogini miłości, przy tym sekretne samogwałty (Onania,) ktorych na nieszczęście nadto młodo osoby oboiey płci zwykły się często dopuszczać.

Ale że nauka o składzie nerwow iest dotąd w fizyologii ciemna, niepewna, i na szczerych przypuszczeniach zasadzona, a prawdziwa i naybliższa przyczyna takich chorob nerwowych niebywa częstokroć od naybieglejszych lekarzow oznaczona, dla tego przymuszeni byli naysławnieysi nawet mężowie, nietroszcząc się o wyszukiwanie prawdziwey przyczyny tego gatunku chorob uciekać się do takich śrzodkow, ktore w tych chorobach znalezli przez dostateczne i wielokrotne doświadczenie, iako naylepszego w medycynie przewodnika, i osądzili za naypewnieysze i iedyne.

Wielki Stoll nauczyciel niegdy praktyczney medycyny w Wiedniu dobrze o tym wiedział i napisał w uwagach nad chorobami chronicznemi, że iak długo nauka składu nerwowego będzie ciemna, i na czystych przypuszczeniach w Fizyologii zabudowana, ktorą ona patologii podaie, dotąd będzie sposob leczenia chorob nerwowych niepewny, obszerny i często prawie empiryczny, a naysprawnieyszy lekarz bez marzenia sobie nawet o przyczynie choroby, widzi się przymuszonym uciekać się do takiego lekarstwa, iakie tylko w liczbie antispazmotycznych śrzodkow umieszczone widzi.

Z tym wszystkim niespracowani meżowie zadawszy sobie wiele pracy do zgłębienia natury tych chorob nerwowych byli szczęśliwi w wynalezieniu leczących śrzodkow, ktore w takowych chorobach na dokładnym i pewnem doświadczeniu gruntuia się. Miedzy temi meżami zasługnie sobie na pierwsze mieysce sławny baron Störk, ten pilny i niespracowany lekarz, ktory rozszerzywszy granice medycyny przez swoie wynalaski, odkrył także w wydziale roślinnym takowe śrzodki, ktore sie zaraz pod iego ręką przez wielokrotne doświadczenie pokazały nader dzielnemi w chorobach nerwowych, chodzi tylko o wybor ich istny, wiele takoż od przygotowania ich zawisło. Pan doktor Quarin uczyniwszy się także sławnym przez mnogą i szcześliwą praktykę posiada też wiele zręczności w leczeniu nayupornieyszych chorob nerwowych. Pod ustawicznem przewodnictwem tych, i innych meżow sławnych w leczeniu nerwowych chorob miałem naylepszą okazyą do doskonalenia się w nauce leczacey nayprzykrzeysze te choroby, a gdy do tego miałem szczęście obcowania i rozmawiania zaufanego z niemi osobiście o tych chorobach, przeto mogę się pochlubić pozyskaną szczęśliwym onychże w leczeniu sposobnością.

Niemogę tu zamilczeć o zagranicznych, a osobliwie o Angielskich lekarzach iacy są: Monro, Culen, Tothergill, Rowley, Beddoes, Brown, Hunter, Raddieff, ktorzy na dokładnym doświadczeniu wsparci zostawili w dziełach swoich pewne srzodki, ktore ia wpomienionych chorobach za niezawodne, i wcale szczegolne znalazłem, zaco winienem im z dwzięcznością dzięki wyrazić. Ale niezaprzecznie powiedło sie Portugalskim lekarzom w leczeniu takowych chorob. Jeden z nich osobliwie oznaymił w Włoszech i Niemczece pewny sposob, ktory od naysławnieyszych Niemieckich doktorow. Jako: to Hufenlanda, Baldingera, Gilchrista, Bilguerego, Gmeline, Sellego, Jahna, Thielmana, za bardzo to dobry i za specyficzny, iak mowiemy na nayuporczywsze choroby Nerwowe iest uznany. Już ia doświadłem sam prawie zawsze nayszczęśliwszych iego skutkow. Przeto na doświadczeniu zasadzony przedsiewziąłem, iako nowo przybyły i ieszcze w tym mieście niewiele znany doktor, ofiarować się cierpiącey ludzkości do czynienia ważnych iey usług.

Koncem stania się pożytecznieyszym dla każdego skuteczney potrzebuiącego pomocy, ośmielam sie przez drogę publiczną z moią w tym punkcie oświadczyć się gotowością, iako przeciwko epilepsii, spazmotycznym chorobom, i innym nerwowym affekcyom posiadam śrzodki takie iakie, dostateczne doświadczenie pokazało bydź naypewnieyszemi.

Maietni raczą mi dadź znać, a ubodzy mieć będą wolny do mnie wstęp od godziny 7 do 9 zrana, mieszkam pod liczbą 557 na Floryańskiey ulicy, w domu JP. Kowalskiego na drugim piętrze.
Karol Mroczkiewicz Medycyny Doktor.